

Základní škola, Chrudim, U Stadionu 756
U Stadionu 756, Chrudim III, 537 03 Chrudim

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Č. j.:	Ř 4889/11/2024
Spisový znak:	A 1
Skartační znak:	S 5
Vypracovala:	Bc. Olga Lupoměská, metodička prevence
Schválila:	Ing. Iveta Horčíčková, ředitelka školy
Pedagogická rada projednala dne:	10. 9. 2024, 25. 8. 2026
Plán nabývá platnosti dne:	10. 9. 2024
Plán nabývá účinnosti dne:	10. 9. 2024, aktualizace 25. 8. 2026

Obsah

Krizový plán pro řešení výskytu rizikového chování	3
Řešení přestupků	3
1. Návykové látky (psychoaktivní látky).....	4
2. Rizikové chování v dopravě	6
3. Poruchy příjmu potravy a sebepoškozování.....	6
4. Školní šikanování – podrobněji viz Program proti šikanování.....	7
5. Kyberšikana.....	7
6. Homofobie.....	7
7. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus	8
8. Vandalismus	8
10. Krádeže.....	10
11. Netolismus.....	10
12. Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví	11
13. Nebezpečí sekt.....	11
14. Rizikové sexuální chování.....	12
16. Příslušnost k subkulturám.....	14
17. Hazardní hraní	15
18. Krizové situace spojené s násilím.....	16
19. Chování žáků s poruchou autistického spektra (PAS).....	17
20. Sebevražedné chování	19
21. Psychická krize, duševní onemocnění žáka.....	22
Příloha - Mimořádné události.....	24

Krizový plán pro řešení výskytu rizikového chování

Cílem krizového plánu školy je stanovit závazný postup pro pracovníky školy při závažném porušení školního řádu, při vzniku rizikového chování a dalších mimořádných událostí. Všichni zaměstnanci jsou na začátku školního roku proškoleni v bezpečnosti práce a požární ochraně.

Rizikové chování ve škole řeší školní preventivní tým:

- ředitelka školy: Ing. Iveta Horčíčková
- zástupkyně pro druhý stupeň: Mgr. Pavla Macasová
- zástupkyně pro první stupeň: Mgr. Irena Cieslarová
- výchovná poradkyně: Mgr. Lucie Havelková
- školní metodička prevence: Bc. Olga Lupoměská
- psychologka: PhDr. Ivana Machková
- třídní učitelé
- vychovatelky ŠD

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, je tento přestupek projednán na Pedagogické radě, a poté je rozhodnuto o patřičné sankci či opatření v následujícím pořadí:

- napomenutí třídního učitele
- důtka třídního učitele
- důtka ředitelky školy
- snížená známka z chování

Dle typu rizikového chování je přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální rozhovor se žákem
- jednání s rodiči
- doporučení kontaktu s odborníky
- kontaktování příslušných úřadů a odborníků

V případě závažnějších přestupků či nezájmu rodičů:

- oznámení na OSPOD
- podání trestního oznámení na Policii ČR

V mimořádných situacích je možnost použít i jiná opatření:

- ředitelka školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu
- ředitelka školy podá návrh OSPODu k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu

Řešení přestupků

Školní řád vymezuje pravidla chování ve škole, žáci jsou s ním seznámeni na začátku školního roku třídními učiteli v průběhu úvodních třídnických hodin v září a v průběžných třídnických hodinách během celého školního roku. I rodiče jsou obeznámeni s tímto dokumentem při konzultačním odpoledni na začátku září, dále si ho mohou podrobně prostudovat na webových stránkách školy.

1. Návykové látky (psychoaktivní látky)

Psychoaktivní látky je zastřešující pojem pro různé chemické látky, které mají vliv na psychiku a mohou být silně návykové. Psychoaktivní látky lze rozdělit do tří kategorií:

1. **Látky v legálně prodejných výrobcích** (látky jako kofein, nikotin, alkohol)
2. **Léky na předpis neboli psychofarmaka**
3. **Ilegální drogy** (například LSD, marihuana, hašiš, extáze, pervitin, kokain, heroin a podobně).

Je zakázána výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace psychoaktivních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Je zakázáno do školy vstoupit pod jejich vlivem. Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení NL a spáchání, nebo dokončení činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace NL ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci NL v prostorách školy a školského zařízení nebo v době školního vyučování či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku učitel odebere za přítomnosti další osoby. K takovému účelu poslouží obálka – žák vloží NL za přítomnosti svědka do obálky, obálku pedagogický pracovník zalepí a podpisem svým, svědka a žáka přes přelep zajistí. Podle zdravotního stavu žáka případně ihned informuje rychlou záchrannou službu. Sepíše záznam s vyjádřením žáka za přítomnosti svědka a informuje vedení školy. Tento záznam předá školnímu metodikovi prevence do jeho agendy.
3. V případě, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou předlékařskou první pomoc a volá rychlou záchrannou službu a Policii ČR.
4. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, vyrozumí učitel zákonné zástupce.
5. Po požití NL není žák způsobilý pobytu ve škole a účasti na vzdělávacím procesu. Je nezbytně nutné, aby si žáka převzali zákonní zástupci; pokud si jej nemohou zákonní zástupci převzít, může tak po jejich souhlasu učinit osoba blízká. V případě, že zákonné zástupce nelze sehnat, nebo si odmítnou pro žáka přijet, je nutné požádat o součinnost Policii ČR a OSPOD.
6. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že nezletilý žák konzumoval NL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky. Zákonný zástupce má právo se písemně vyjádřit k této skutečnosti.
7. Škola skutečnost oznámí OSPODu.
8. Školní metodik prevence poskytne žákovi a jeho zákonným zástupcům informace o možné odborné pomoci.
9. Z konzumace NL ve škole je třeba vyvodit opatření stanovené školním řádem. Je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je rizikový sobě a podle typu užití NL může být nebezpečný i okolí, ale jeho jednání z právního hlediska není významně škodlivé (přestupek); distributor se dopouští jednání, které má znaky trestného činu.
10. Prokázané navádění žáků k užívání NL je považováno za velmi rizikové a může naplňovat podezření z trestného činu.
11. Oprávnění k testování žáků na přítomnost NL mají pouze příslušník Policie ČR nebo osoba pověřená kontrolou podle jiného právního předpisu.

Distribuce NL ve škole

Distribuce NL je trestný čin, množství není rozhodující. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci NL, musí škola o této skutečnosti vždy vyrozumět Policii ČR.

Přechovávání NL ve škole

Přechovávání NL je protiprávním jednáním. Podle množství jde o přestupek, nebo trestný čin. Toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

V případě podezření, že žák u sebe přechovává NL, je nutné tuto látku zajistit a předat ji Policii ČR. Pedagogický pracovník nesmí látku zlikvidovat nebo předat zákonným zástupcům. Pokud by tak postupoval, dopustil by se protiprávního jednání.

Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a OSPOD. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález NL ve škole

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za NL, postupují takto:

- zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
- o nález ihned uvědomí vedení školy, zákonného zástupce a Policii ČR
- o nález sepíší stručný záznam s vyjádřením žáka, datem, místem a časem nález, zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal), v případě, že žák zápis odmítne podepsat, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu, zápisu a rozhovoru je přítomna ředitelka školy nebo jeho zástupce
- v případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka, další postup zajistí Policie ČR

Nikotinové sáčky, sáčky s tabákem, energetické sáčky

Jedná se o malé bílé sáčky obsahující rostlinná celulózo-vlákná (bílý prášek) napuštěná nikotinem, aditivy, sladidly a příchutěmi. Nikotinové sáčky se podobají porcovanému tabáku, avšak neobsahují žádný tabák. Sáčky jsou určeny pro orální užití, aplikují se do úst, kde se nechají působit (mezi rty a dásní) po dobu 15 minut a déle. Riziko užívání spočívá zejména ve velmi vysokých dávkách nikotinu, které se mohou pohybovat mezi 20 mg až 50 mg na jeden sáček.

Sáčky s tabákem se stejně jako nikotinové sáčky vkládají do úst mezi ret a dásně. Mají hnědou barvu a obsahují tabák, který barví zuby a může způsobit například onemocnění dásní, vypadávání zubů nebo rakovinu úst. Nachází se v nich velké množství nikotinu, jeden sáček obsahuje až 30 mg nikotinu.

Energetické sáčky se užívají stejně jako nikotinové sáčky, tedy vložením pod ret, kde se sáček nechá po dobu 10-15 minut. Energy sáčky obsahují vitamíny a hlavně velkou dávku kofeinu. Díky tomu, že se kofein dostává do těla sliznicí, má mnohem rychlejší účinek.

Doporučené postupy:

- dle doporučení MŠMT je upraven školní řád ve znění: „Zákaz konzumace a užití omamných a psychotropních látek, alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků a jiných zdraví nebezpečných jedů, prekurzorů a chemikálií v prostorách školy a v době školního vyučování nebo na školních akcích. Zákaz distribuce a přinášení omamných a

psychotropních látek, alkoholu a jiných zdraví nebezpečných jedů, prekurzorů a chemikálií do školy nebo do jiných prostor, kde probíhá školní vyučování, jakož i na školní akce. Zákaz vstupu do školy pod vlivem jakýchkoliv návykových látek, které ovlivňují rozpoznávací schopnosti a snižují sebeovládání (veškeré omamné a psychotropní látky, alkohol, chemikálie, barbituráty a další).“

- u žáků upevňujeme nekuřácké postoje a vysvětlujeme rizika užívání sáčků, zohledňujeme témata jako zdravotní následky, možnost závislosti na nikotinu, útrata peněz za sáčky, obavy o zdraví rodinných příslušníků, vliv závislosti na vzhled
- posilujeme schopnost odmítání, schopnost čelit tlaku vrstevníků
- u žáků s rozvíjející se závislostí volíme individuální přístup ve formě krátkého rozhovoru
- rizika NL jsou v preventivním plánu školy, zákaz užívání NL je uveden ve školním řádu
- zajišťujeme preventivní programy na téma NL
- zahrnujeme primárně preventivní témata do výuky
- v případě závislosti poskytujeme kontakt na odbornou pomoc
- pracovníci školy neužívají NL v areálu školy a školních zařízení ani na mimoškolních akcích

Kdy, koho a v jakém případě vyrozumět:

- V případě zjištění užívání těchto sáčků u žáků v areálu je třeba informovat zákonné zástupce.
- Pedagogický pracovník podle závažnosti situace intervenuje nejprve u daného dítěte (informuje o porušení školního řádu, udělí výchovná opatření, sdělí konkrétní rizika, motivuje k ukončení užívání), následně se obrátí na zákonné zástupce.
- Pokud zákonní zástupci užívání nikotinových sáčků u dítěte dlouhodobě nereflektují a nespolutracují, je možné kontaktovat OSPOD.
- V případě, že žáci látky užívají mimo prostory školy, pedagogický pracovník neuděluje výchovná opatření. Může o tom informovat rodiče nebo provést krátkou intervenci u konkrétního žáka.
- Pokud pedagogický pracovník u žáků ve škole či na mimoškolní akci najde nikotinové sáčky, ohlašuje to rodičům žáka. Pedagogický pracovník ovšem nesmí žáky prohledávat. Pokud pedagogický pracovník zajistí u žáka nikotinové sáčky, měl by je předat proti podpisu zákonnému zástupci žáka. Dokument o navrácení tabákového výrobku zákonnému zástupci přiloží k zápisu o jeho zajištění.

2. Rizikové chování v dopravě

Rizikové chování v dopravě je takové, které vede v rámci dopravního kontextu k dopravním kolizím a následně k úrazům nebo úmrtím. Může být způsobené **vlivem návykových látek** (alkohol a jiné drogy), **neznalostí dopravních předpisů**, **osobnostními faktory** (agresivní jednání, vyhledávání vzrušujících zážitků, přeceňování vlastních schopností).

Příkladem jednotlivých opatření může být:

- dopravní výchova ve škole
- výcvik a výchova na dopravním hřišti
- přednášky městské policie

3. Poruchy příjmu potravy a sebepoškozování

Poruchy příjmu potravy (PPP) jsou okruhem onemocnění, kam patří mentální anorexie, bulimie a také přejídání spojené s jinými psychickými poruchami.

Sebepoškozování (SP) je agresivní chování člověka, které je nasměřováno proti němu samotnému.

Doporučené postupy z hlediska pedagoga:

- včasná intervence u rizikových jedinců (rychlé hubnutí, zvracení...)
- zaměřit se na předcházení nevhodných redukčních diet, a prostředků na zhubnutí
- předcházet šikaně pro vzhled, oblečení, tělesný výkon, to, co žák jí nebo pije
- kontaktovat rodiče vždy, když dítě výrazněji zhubne, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací, sebepoškozuje se
- motivovat dítě a rodinu k návštěvě specialisty
- nesnažit se okamžitě odstranit sebepoškozující chování, ignorovat ho nebo trestat
- postupovat v souladu s Obecným nařízením EU 2016/679 o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation neboli GDPR) ochrana citlivých údajů o zdravotním stavu žáka

4. Školní šikanování – podrobněji viz Program proti šikanování

5. Kyberšikana

Kyberšikanu definujeme jako zneužití informačních a komunikačních technologií (počítačů, tabletů, mobilních telefonů a dalších moderních komunikačních nástrojů), k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost.

Postup:

- při zjištění kyberšikany je informována ředitelka školy, výchovná poradkyně a školní metodická prevence
- škola má nastavená pravidla používání ICT, internetu a mobilních telefonů ve školním řádu
- zajistit ochranu oběti, doporučit, aby neodpovídala, ukládala důkazy (screenshoty), mluvila o tom, co se jí děje
- zajistí se dostupné důkazy s podporou IT kolegy
- vyšetření vzniklé situace, případně i pomoc a podpora externího pracovníka (Policie ČR, metodik prevence v PPP aj.)
- informování rodičů oběti i agresora
- potrestání viníků dle platného školního řádu
- práce s třídním kolektivem, prevence další budoucí kyberšikany

6. Homofobie

Homofobie v nejširším slova smyslu zahrnuje postoje a chování vyjadřující nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či genderovou (pohlavní) identitou, respektive vůči lidem, kteří vybočují z běžných norem.

Doporučené postupy a metody z hlediska pedagoga:

- zjistit sociální klima ve třídě, sledovat vztahy v třídním kolektivu, reagovat na eventuální homofobní poznámky ze strany žáků, nesnažit se před třídním kolektivem analyzovat sexuální orientaci či genderovou identitu některého z žáků
- včasná intervence
- besedy, preventivní programy
- postup v souladu s Obecným nařízením Evropského Parlamentu a Rady EU 2016/679 o ochraně osobních údajů (GDPR) chránit citlivé údaje o sexuální orientaci žáků

7. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Extremistické chování je vědomě konáno ve prospěch politických, náboženských a etnických hnutí a ideologií proti základům demokracie. U žáků se zpravidla jedná pouze o dílčí postoje.

Rasistické chování je hodnocení nebo poškozování osob na základě biologického, rasového či národnostního původu.

Xenofobní chování negativně reaguje, případně poškozuje osoby či subjekty, které žák subjektivně hodnotí jako cizí (jiné).

Antisemitské jednání poškozuje objekt židovského charakteru, kterému subjektivně přisuzuje negativní vlastnosti či symbolický význam.

Doporučené postupy a metody z hlediska pedagoga:

- zjistit hloubku extremistického přesvědčení, rasistických, xenofobních či antisemitských postojů a jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo školu
- zjistit rozšíření postojů ve třídě, ve škole
- zaměřit výuku na tyto problémy
- vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky
- pozvat experty k diskusi s žáky
- vyrozumět rodiče v případě opakovaných projevů s extremistickým podtextem
- v případě závažných projevů informovat Policii ČR
- postupovat v souladu s Obecným nařízením Evropského Parlamentu a Rady EU 2016/679 o ochraně osobních údajů (GDPR) chránit citlivé údaje o rasovém a etnickém původu žáků a náboženském vyznání

8. Vandalismus

Vandalismus je svévolné poškozování a ničení veřejného i soukromého majetku, které nepřináší obohacení a pro které není žádný motiv - většinou pro vlastní potěšení či odreagování se. Často k němu dochází pod vlivem NL. Ve škole se jedná o poškozování školního majetku či věcí spolužáků. Útoky mají za následek zničení majetku (ulomené části nábytku, prokopnuté dveře, zničené školní pomůcky, části oblečení apod.). Mezi poškozování školního majetku řadíme také spěrjství.

Postup při vzniku škody (vandalismus):

Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

- vznikne-li škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka
- podmínky zacházení se školním majetkem zakotvit do školního řádu včetně sankcí, které škola použije v případě, že se někdo dopustí úmyslného, či nedbalostního ničení majetku
- o vzniklé škodě je informována ředitelka
- o způsobené škodě provést záznam, ze kterého bude patrné: kdo, co, kdy, kde, jak, proč a čím
- v případě, že škola viníka zná, může na něm (respektive jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody
- nedojde-li mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě, může škola náhradu vymáhat soudní cestou

Škola není orgán činný v trestním řízení, takže nemůže nic vyšetřovat. V případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která škola zvolila, nemají účinek, kontaktuje škola OSPOD, případně PČR.

9. Záškoláctví (neomluvená absence)

Za záškoláctví („chození za školu“) je považována neomluvená absence žáka ve škole. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku. Prevence záškoláctví, způsob omlouvání nepřítomnosti žáků, řešení neomluvené nepřítomnosti a postup zúčastněných subjektů je ošetřen Metodickým pokynem MŠMT „K jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví“ vydaným pod č. j. 10 194/2002 a Metodickým doporučením MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování č. j. MSMT-780/2024-1.

Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem, a to takto:

- Zákonný zástupce žáka je povinen o jeho nepřítomnosti informovat třídního učitele nejpozději do tří kalendářních dnů a omluvit nepřítomnost svého dítěte ve vyučování nejpozději do dvou kalendářních dnů od návratu do školy.
- V případě častých absencí bude třídní učitel vyžadovat potvrzení lékaře, podrobněji viz ŠŘ.
- V případě předem známé absence je žák povinen tuto skutečnost sdělit svému třídnímu učiteli.

Postup při neomluvené absenci

- Při neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel metodika prevence, nebo výchovného poradce. Neomluvenou absenci do součtu 10 hodin u žáka 1. stupně a do 12 hodin u žáka 2. stupně řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel a školní metodik prevence, nebo výchovný poradce formou pohovoru, na který je zákonný zástupce žáka pozván přes Bakaláře. Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem.
- Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Provede zápis z rozhovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce žáka zápis podepíše a obdrží kopii. V případě, že odmítne, je o tom přidána poznámka do zápisu.
- Při počtu neomluvených hodin víc než 10 u žáka 1. stupně a víc než 12 u žáka 2. stupně svolá ředitelka výchovnou komisi, které se účastní ředitelka, zákonný zástupce žáka, třídní učitel a výchovný poradce či metodik prevence. Pozvání zákonných zástupců se provádí přes systém Bakaláři. O průběhu jednání se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. V případě, že zákonný zástupce odmítne podepsat, je o tom do zápisu přidána poznámka.
- V případě, že neomluvená absence přesáhne 25 hodin u žáka 1. stupně a 30 hodin u žáka 2. stupně v daném čtvrtletí školního roku, ředitelka školy bezodkladně pošle oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému OSPODu. Tato povinnost vychází z platné právní úpravy.

Prevence záškoláctví

Školní docházku eviduje třídní učitel. Na prevenci záškoláctví se podílí třídní učitel, výchovný

poradce a školní metodik prevence ve spolupráci s ostatními učiteli a zákonnými zástupci žáka. Součástí prevence je:

- pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků
- součinnost se zákonnými zástupci
- analýza příčin záškoláctví žáků včetně přijetí příslušných opatření
- výchovné pohovory s žáky
- konání výchovných komisí ve škole
- spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí apod.

10. Krádeže

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho, za účelem si ji ponechat, používat, přeprodávat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován.

Prevence proti krádežím:

- krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil
- nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení, škola žákům doporučuje nenosit cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, ve škole není stanoveno místo na odkládání věcí
- pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy

Doporučený postup:

1. Žáci jsou pedagogy informováni, že krádež je hanebný čin a protiprávní jednání.
2. Zjišťujeme příčiny a případné polehčující okolnosti.
3. Požadujeme náhradu škody či navrácení odcizené věci. Pracujeme na zlepšení vztahů mezi žáky.
4. Zákonné zástupce zloděje vyrozumíme až po zjištění příčin.
5. Každou nahlášenou krádeží se zabýváme.
6. Provedeme záznam se všemi podrobnostmi (kdy, kde, kdo, co, proč, čím a jak).
7. Do školního řádu jsou zapracovány sankce, které škola použije v případě, že se někdo dopustí krádeže při poskytování školských služeb nebo při s nimi přímo souvisejících činnostech. V případě, že je ukradena věc menší hodnoty než 10 000,- Kč jedná se o přestupek. Škoda od 10 000,- Kč výše je trestným činem.

Při krádežích bez ohledu na způsobenou výši škody kontaktujeme Policii ČR. OSPOD kontaktujeme v případech, že se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek.

11. Netolismus

Jedná se o závislosti na tzv. virtuálních drogách. Mezi ty patří:

- počítačové hry
- sociální sítě
- internetové služby (např. různé formy chatu)
- virální videa
- mobilní telefony

- televize aj.

Základní pravidla primární prevence

Základem prevence je kvalifikované pozorování pedagoga, které může poukázat na více typů rizikového chování. Určitými znaky může být např.:

- narušení vztahů
- zhoršení prospěchu (žákovi nezbývá čas na učení)
- únava (hraje dlouho do noci)
- ztráta kamarádů (vyměnění je za virtuální)
- nervozita
- náhlé změny v chování
- zvýšení agresivity (spojené především s nemožností být on-line)

Učitel by měl dokázat vzbudit důvěru a nabídnout adekvátní pomoc. Tou může být především zprostředkování kontaktů na odborná zařízení a podpora žáka při řešení obtížných situací (pedagogicko-psychologické poradny, středisko výchovné péče, nestátní organizace zabývající se prevencí netolismu).

12. Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví

Pro všechny osoby vyskytující se ve škole je zakázáno nošení a používání nebezpečných předmětů, zbraní, výbušnin, pyrotechnických výrobků a jiných obdobných předmětů a předmětů, které se jako zbraně dají použít, včetně jejich napodobenin nebo replik (zbraní se rozumí vše, co činí útok proti tělu důraznějším) ohrožujících život a zdraví dalších osob, zejména osob mladších 18 let.

Postup v případě zjištění vnesení nebezpečných předmětů žákem do objektu školy:

- informovat ŘŠ/VP/ŠMP
- zajistit nebezpečnou věc
- okamžitě informovat zákonné zástupce žáka a vyzvat ho ke školní návštěvě, kde mu bude věc předána
- provést zápis

13. Nebezpečí sekt

Jedná se o společenství lidí, kteří jsou sdružováni většinou za nějakým náboženským účelem. Členové jsou v ohrožení svého psychického nebo tělesného zdraví. Tento skrytý rys žádná sekta předem neprozradí, v tom je jejich nebezpečí.

Prevence a doporučené postupy:

- seznámit žáky s riziky a praktikami těchto skupin (Společenství svědků Jehovových, Scientologická církev, Satanismus)
- naslouchat žákům
- neodsuzovat je, vysvětlovat a posilovat důvěru
- netabuizovat složitá témata
- poskytovat objektivní informace k tématu
- nezesměšňovat a nedegradovat názory žáků
- pokud máme důvodné podezření, zjistíme všechny informace před samotnou intervencí
- jednání konzultujeme s odborníky

14. Rizikové sexuální chování

K rizikovému sexuálnímu chování patří např. předčasný začátek pohlavního života, vysoká frekvence pohlavních styků, náhodné známosti, či prostituční chování.

Dítě může být buď aktivním konatelem rizikového sexuálního chování, nebo jeho obětí. Patří sem také různé nové fenomény přinášející riziko i jiných než pouze zdravotních dopadů, jako je například zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem, eventuálně nahrávání na video se zvýšeným rizikem zneužití takového materiálu.

Prevence:

- preventivní programy přizpůsobit věku a vzdělání cílové skupiny
- předávat informace o způsobech ochrany před nemocemi
- informovat o tom, co je sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování
- upozorňovat na práva dítěte a důstojnost člověka
- podporovat tvorbu zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování
- minimalizovat projevy nesnášenlivosti, předsudky apod. v oblasti vztahů, sexu a sexuální orientace
- zabezpečit lepší spolupráci školy a rodiny, propojit zdravotní, sociální a výchovné intervence
- o sexuálních tématech mluvit bez zvláštního emočního náboje

Ukazatele škodlivosti sexuálního chování, kdy by učitel měl zasáhnout:

- pokud ho dítě neprovádí v soukromí
- pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího
- pokud se ze sexuálního chování stane nutkavé chování

Je dobré spolupracovat s rodiči, pokud to situace a kontext umožní. V tomto případě lze, podle závažnosti, řešit vzniklou situaci buď na půdě školy, nebo zprostředkovat kontakt rodičů se specializovaným pracovištěm, které nabízí psychologické, terapeutické a poradenské služby.

Doporučené postupy:

- Zjištění sociálního klimatu ve třídě – popis, intervence, besedy aj.
- Učitel si může všimnout i tělesných změn u dítěte. Pokud by v této oblasti učitel shledal něco podezřelého nebo mimo normu, měl by na to upozornit rodiče a nabídnout jim návštěvu odborníka (pediatr, sexuolog, gynekolog, androlog či urolog).
- Je potřeba brát vážně každé sdělení dítěte a nepodceňovat je. Učiteli rovněž nepřísluší posuzovat pravdivost oznámení či tvrzení dítěte.
- Nejen pedagog ale každý dospělý je povinen chránit a prosazovat nejlepší zájem dítěte. Zjištěné násilí páchané na dítěti (i sexuální) je povinen ohlásit OSPODu, nebo Policii ČR.

15. Domácí násilí a syndrom CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte, sexuální zneužívání)

Domácí násilí představuje obvykle **fyzické, psychické, nebo sexuální násilí** mezi blízkými osobami, k němuž dochází skrytě, v soukromí. Je typické, že se intenzita násilného chování v průběhu času stupňuje, což snižuje schopnost oběti i agresora toto chování zastavit a pracovat na nápravě narušeného vztahu.

Fyzické násilí - opakované, násilné projevy mezi blízkými osobami, kdy je jedna osoba obětí, druhá agresorem.

Sexuální násilí/zneužívání - znásilnění, donucení k odmítaným sexuálním praktikám, osahávání aj., může mít i verbální podobu (slovní produkce se sexuálním podtextem) nebo v nucení ke sledování pornografie apod.

Sociální násilí/izolace - agresor oběť izoluje od rodiny a přátel, zamezuje jí v kontaktu se světem (zákaz vycházek, odejmutí telefonu apod.), izoluje ji od informací o vnějším světě a veřejném dění.

Není úlohou pedagoga, podezřívát blízké osoby z domácího násilí na základě svých pocitů, vyvozovat je z chování a projevů dítěte. Pedagog je povinen jednat, pokud se mu dítě svěří, či zaznamená dlouhodobé nezpochybnitelné známky násilí na dítěti (podvýživa, modřiny aj.). Situaci nemůže řešit pedagog sám, ale vždy s dalšími odborníky. Vhodné je obrátit se na nejbližší středisko výchovné péče. Není úlohou učitele domácí násilí „diagnostikovat“, ani intervenovat v rodině. Rolí učitele je zprostředkovat dítěti potřebné informace a přizvat k řešení situace odborníky, kteří se dané problematice systematicky věnují.

Když se dítě pedagogovi svěří:

Klademe otevřené otázky, které umožňují, aby žák popsal, co se stalo:

- Řekni mi, co se stalo...
- Co se stalo potom?
- Kde jsi přišel/a k této modřině?

Nepokládáte otázky, které:

- obsahují domněnky, co se stalo nebo kdo to způsobil
- opakují, co již dítě řeklo
- se dotazují na to, proč se to stalo

Co by mělo v rozhovoru zaznít?

- Násilí není vinou dítěte. Za násilí nemohou ani sourozenci. Za násilí je odpovědný ten, kdo jej vykonává.
- Je dobře, že se rozhodlo o situaci někomu říci.
- Nikdo nemá právo se k někomu chovat násilně, ani v rodině, ani když je silnější.
- Násilí dítě nemůže zastavit samo, ale jen s pomocí okolí.

Pokud se na pedagoga obrátí rodič – oběť domácího násilí, měl by jej pedagog odkázat na další odborníky, kteří se této problematice systematicky věnují.

Doporučený postup:

- všimnout si stop týrání, změn chování, fyzických známek násilného zacházení
- oznámit vše ředitelce školy
- jednat se svědky (informátory)
- jednat se žákem/žáky
- při podezření informovat OSPOD, Policii ČR a popřípadě ošetřujícího lékaře
- NEKONTAKTOVAT RODIČE, je nutné zajistit ochranu oběti
- předat kontakt na odbornou pomoc oběti
- provést zápis
- zařadit do výuky problematiku nebezpečí týrání dítěte

16. Příslušnost k subkulturám

V rámci psychického vývoje tato příslušnost představuje důležitou součást přechodu mezi dětstvím a dospělostí. Umožňuje dospívajícímu především odpoutat se od pasivního následování hodnot zákonných zástupců a autorit, vytváří předpoklad pro budoucí tvorbu vlastní identity v rámci společnosti a představuje první krok v rámci nacházení vlastní svébytnosti (proces individualizace). Přestože je přínos subkultur pro psychický vývoj dospívajícího zřejmý, negativním dopadem příslušnosti k některým subkulturám může být osvojení si některých forem rizikového chování, nejčastěji různé formy závislostního jednání (konzumace nejrizikovějších drog či ulpívání na jednom typu činnosti).

Nejčastěji se vyskytující subkultury:

- **Anarchismus** - politické hnutí, které odmítá jakoukoliv formu státního zřízení a aplikaci centrální moci na řízení či omezování života jednotlivce, klíčovým pojmem zde je osobní svoboda
- **Emo** - subkultura vycházející původně z punku, vyznačující se výraznou vnější image (černé, rovné vlasy, česané na „patku“), se subkulturou není spojena žádná politická či ideologická orientace ani nadměrná konzumace drog
- **Hip-hop** - jedná se především o hudební žánr a s ním spojený životní styl, hodnotově je subkultura orientovaná proti jakýmkoliv formám rasismu, materialismu, sexismu a dalším formám diskriminace nebo domnělé redukce života a vztahů na zisk a bohatství
- **Punk** - hnutí, hudební a životní styl formovaný jako protest vůči vládnímu zřízení a kulturnímu mainstreamu, představuje protest vůči jakékoliv formě státní autority a vůči většinově sdílené hodnotě peněz a majetku
- **RPG komunita** a komunity v blízkosti PC her - RPG (Role-playing games) jsou dlouhodobé skupinové hry odehrávající se ve fiktivním („fantasy“) světě, specifikum těchto her je to, že se účastník věnuje rozvoji vlastní herní postavy, která je součástí fiktivního světa, jenž má vlastní vývoj, důležité milníky a životní události, a zároveň je také (ve skutečném světě) součástí komunity spoluhráčů (často i mimo území ČR)
- **Skinheads** - tato subkultura vznikla v Anglii jako opozice k „umírněným“ proudům dělnických a uměleckých subkultur

Doporučené postupy:

1. Zaměřit se (stejně jako v případě projevů jiných typů rizikového chování) na vytváření bezpečného prostředí, v jehož rámci se mohou subkultury bezpečně rozvíjet a projevovat.
2. Podporovat otevřenost k názorům druhých (vést k toleranci k názorové pluralitě).
3. Nastavovat organizačních a vztahových pravidel uvnitř skupiny (třídy, školy).
4. Nenechat se zmást vzhledem – to, že někdo vypadá pro dospělého nepřijatelně, ještě nemusí znamenat, že se nepřijatelně i chová.
5. Akceptovat příslušnost žáka k subkulturě jako jeho vývojovou potřebu, nezesměšňovat je, nekomentovat to, co lze z pohledu dospělého jedince považovat za nevhodné či směšné.
6. Snažit se o dané subkulturě něco dovědět. Většina dospívajících je vnitřně nejistá, proto uvítá spíše přijetí než kritiku – na tu bude reagovat defenzivně.
7. Neřešit a nesankcionovat příslušnost k subkulturě, ale pouze rizikové chování, žádná subkultura nemá za „povinnost“ brát drogy či chodit za školu.

8. Postupovat v souladu s Obecným nařízením Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů (GDPR) chránit citlivé údaje o náboženském a filosofickém vyznání a politických názorech žáků.

17. Hazardní hraní

Jako hazardní hraní či hráčství lze označit jakékoliv jednání, které vyžaduje nevratné investice (peníze, nebo jinou hodnotu) s vidinou zisku založeného na náhodě nebo nejistém výsledku. Součástí tohoto chování je představa rychlého získání peněz nebo jiných hmotných výhod a nastavení pravidel hazardních her tak, že jsou z dlouhodobého hlediska nevýhodné pro sázející a vytvářejí bludný kruh. Ti, kteří hrají, získávají patologickou závislost na hře. S tím přichází a rostou finanční problémy, které se hráči snaží vyřešit další účastí na hře. To s sebou přináší širokou škálu dalších rizik. Poměrně novým a častým jevem u mladých lidí je on-line hazardní hra. Jde tedy o hraní prostřednictvím internetu pomocí počítače, tabletu, mobilního telefonu či digitální televize. On-line hraní je nebezpečné zejména proto, že může být provozováno dlouhou dobu velmi skrytě, je takřka všude dostupné, manipuluje se pouze s virtuálními penězi.

Za škodlivé můžeme považovat i jakékoliv hazardní hraní u dětí a mladistvých, a to nejen proto, že je do 18 let věku zákonem zakázané, ale zejména proto, že závislost se u dětí a mladistvých rozvíjí velmi rychle a může mít vážné důsledky pro rozvoj jejich osobnosti.

Možné příznaky hazardního hraní u žáka a související problémy:

- chlubení se hrou a výhrami
- používání hráčského slangu a lhaní
- utrácení peněz
- záškoláctví
- změny nálad, výbušnost, popudlivost, stranění se kolektivu, samotářství, uzavřenost, nízká sebedůvěra, myšlenky na hru, ztráta zájmu o koníčky, problémy doma i ve vztazích a v kolektivu
- zhoršení prospěchu
- krádeže doma a ve škole
- deprese, úzkost, suicidiální myšlenky a tendence
- užívání návykových látek
- dluhy
- trestná činnost atp.

Hlavním úkolem pedagoga je identifikace žáka, který má s danou problematikou problém na základě indicií popsaných výše.

Doporučené postupy:

- Pedagog musí velmi citlivě postupovat a s žákem na toto téma navázat kontakt. K danému žákovi musí přistupovat citlivě, nestigmatizovat ho. Základem je otevřená komunikace a schopnost navázat důvěrný vztah s nabídkou adekvátní pomoci s odkazy na dané odborné služby. Neodmyslitelnou součástí řešení je spolupráce s vedením školy, a především se zákonnými zástupci žáka.
- Hazardní hra je ve škole zakázána školním řádem, na jeho dodržování dohlíží pracovníci školy. U drobných neorganizovaných hazardních her (karty o peníze ve škole atp.) se

přes zdánlivou nevinnost jedná o prvotní formy hazardu a je potřeba jim ze strany školy věnovat pozornost, byť nejde o vysoce rizikové aktivity.

- Škola má zablokované hazardní servery na své internetové síti (počítačové učebny, Wi-Fi). Internetová síť na škole je zabezpečená a žáci i zaměstnanci školy jsou poučeni o bezpečném chování v on-line prostředí.

Kdy, koho a v jakém případě vyrozumět:

- V případě podezření, že se nezletilý žák věnuje hazardnímu hraní, by měl učitel informovat zákonného zástupce žáka při osobním setkání.
- Podporu mohou poskytnout pracovníci školního poradenského pracoviště (školní metodik prevence, výchovný poradce či školní psycholog).
- Pokud zákonní zástupci odmítají spolupracovat s pracovníkem školy, je škola oprávněna vyrozumět OSPOD. V případě vážného či odůvodněného podezření má škola povinnost nahlásit tuto skutečnost na OSPOD.
- Pokud má učitel důvodné podezření, že byl v souvislosti s hazardním hraním spáchán trestný čin (krádež, podvod, ublížení na zdraví atp.), informuje ředitelku školy a v koordinaci s pracovníky školního poradenského pracoviště volí vhodný postup. O tomto postupu vyhotoví písemný zápis. Škola má ze zákona povinnost se v případě spáchání trestného činu (či podezření na spáchání) obrátit na Policii ČR.

18. Krizové situace spojené s násilím

Krizové situace spojené s násilím ve školním prostředí zahrnují zejména rizikové chování, které je vyvoláno krizovou situací, která přichází z:

1. **vnitřního prostředí** - šikana, kyberšikana, vandalismus, útok na školu a další
2. **vnějšího prostředí** - násilí způsobené osobou, která navštívila školu (například zákonný zástupce žáka), která vnikla do školy nebo jejího okolí a ohrožuje školu násilím nebo jinými prostředky, které mohou ohrozit žáky, pedagogy a další pracovníky školy. Je nutné dodržovat bezpečnostní opatření, která zamezují vniknutí cizích osob do školních budov podle technických i personálních možností školy. Snažíme se maximálně snížit počty cizích osob pohybujících se po budovách školy.

Doporučené postupy:

1. Školní budovy jsou v době od 7.55 do 11.40 zcela uzamčeny. V tomto čase je nutné použít hlavní vchod pro návštěvy i učitele. Po zazvonění na příslušný zvonek kanceláře, udání jména a důvodu návštěvy školy bude tato osoba vpuštěna pedagogem nebo správním zaměstnancem školy a v jeho doprovodu odvedena na místo sjednané konzultace nebo úředního jednání.
2. Před začátkem vyučování od 7.30 do 7.55 a v době poledních přestávek a odpoledního vyučování od 11.40 do 15.20 je vstup do školní budovy střežen pedagogem nebo správním zaměstnancem vykonávajícím dozor ve vstupním prostoru na tartanové dráze. Vejde-li do budovy v dané době cizí osoba, je povinností dohlížejíciho zjistit její totožnost, účel návštěvy a zajistit její doprovod na místo sjednané konzultace nebo úředního jednání.
3. Žáci mají přísný zákaz vpouštět sami cizí osoby do budovy školy.
4. Pokud zákonný zástupce přivádí dítě do školy po začátku výuky (např. od lékaře), ohlásí příchod žáka přes zvonek, žák do budovy vstupuje bez doprovodu zákonných zástupců.
5. Zákonný zástupce si vyzvedává dítě osobně v případě, že byl školou informován o úrazu nebo náhlé nevolnosti žáka. Ohlásí svůj příchod přes zvonek do kanceláře školy a vyčká příchodu žáka v doprovodu pedagoga před budovou školy.

6. Pokud je žák uvolněn ze školy na základě sdělení uvedeného v elektronické žákovské knížce, pak zákonný zástupce ohlásí svůj příchod přes zvonek do kanceláře a čeká na předání žáka před budovou školy.
7. Případné schůzky s vyučujícími si zákonný zástupce sjednává předem telefonicky či pomocí e-mailu na dobu po ukončení výuky nebo před jejím začátkem.
8. Žáci, kteří mají odpolední vyučování, zůstávají v budově školy ve sběrné třídě, nebo odcházejí mimo budovu školy a vracejí se až 10 minut před začátkem odpoledního vyučování.
9. Ranní provoz školní družiny začíná v 6.15. Zákonný zástupce doprovází žáka pouze ke vstupním dveřím, do družiny odchází žák samostatně.
10. Žáci, pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci jsou pravidelně seznamováni s bezpečnostními opatřeními ve věci obezřetnosti k cizím osobám, které by chtěly vstoupit do budovy školy.

19. Chování žáků s poruchou autistického spektra (PAS)

Poruchy autistického spektra (dále jen „PAS“) jsou skupinou poruch, které se diagnostikují na základě projevů chování. Mezi ně jsou řazeny mj. autismus, Rettův syndrom, Aspergerův syndrom a jiné pervazivní vývojové poruchy.

PAS zahrnují různou míru narušení hlavně v těchto oblastech:

- sociální interakce a sociální chování
- verbální i neverbální komunikace
- představivost a hry, omezené vzorce chování, zájmů nebo aktivit.

Stupeň závažnosti poruch je různý a variabilita jejich projevů je velká. I v případě nejlehčích forem postižení zhoršují sociabilitu a ztěžují zařazení jedince do společnosti. Žáky s PAS považujeme za žáky s různou mírou speciálních vzdělávacích potřeb. Žáci s PAS mívají především odlišné vnímání, porozumění a sociální komunikaci, ale jejich chování a projevy jsou různorodé. Některé schopnosti a dovednosti mohou být rozvinuté, jiné opožděné nebo nerozvinuté (jde například o rozvoj řeči: mutismus, dysfázie, echolálie, verbalismus, ulpívání na tématu hovoru, repetitivní doptávání, rozvinutou slovní zásobu, jazykové nadání, absenci řeči atd.). Mají různé intelektové schopnosti (mentální retardace, průměrné intelektové schopnosti, nadprůměrné nadání) i různý stupeň zájmu o sociální kontakt (žáci mohou být pasivní, neteční, zdrženliví, nejistí, neschopní navázat kontakt, neschopní užívat neverbální chování jako výraz obličeje, oční kontakt, postoj těla či gesta). Častým projevem jsou stereotypní pohyby, zvláštní zájmy, omezená schopnost spontánně sdílet s ostatními dětmi radost a zájmy, či rigidní a kompulzivní chování.

Při prevenci vzniku nežádoucího chování, stresu, či afektu je třeba mít na paměti, že žák s PAS v nestandardní situaci může opomíjet základní životní potřeby (fyziologická potřeba, příjem potravy, tekutin atd.), proto mu je můžeme nabídnout a připomenout. Pokud stereotypní rigidní projevy nejsou sebepoškozujícího nebo poškozujícího okolí, je nutné nelpět na jejich zastavení, postupně odezní. K projevům PAS často patří i citlivost na zvuky, světlo, barvy, pachy, doteky apod. Dbáme tedy i na to, aby prostředí nebylo podnětem pro nepříjemné situace. S žáky s PAS pracujeme individuálně, podle vzdělávacích potřeb každého jedince. Při práci s žáky s PAS pravidelně spolupracujeme s odborníky. Mezi pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy, žáky a zákonnými zástupci provádíme osvětu v této oblasti.

Příčiny projevů rizikového chování:

Krizové situace vznikají hlavně nepochopením potřeby žáka s PAS, který může být v nepohodlí. Reakcí žáka na takové nepochopení může být neadekvátní, agresivní, sebepoškozovací, vulgární apod. Ze strany žáka jde o projev bezmoci, frustrace, nepochopení, přetížení atp.

Prevence rizikového chování:

- Podáváme přesné instrukce, snažíme se předvídat. Předvídatelnost a pravidelnost denních činností je pro žáky s PAS jistotou. Neznámé a nečekané události u nich mohou vyvolat stres a nejistotu.
- Motivujeme žáky – používáme sociální motivaci i logickou. Při ztrátě motivace rapidně klesá schopnost soustředění. Jednou z forem práce s motivací žáka je pozitivní posilování jeho silných stránek.
- Máme vyšší míru tolerance, například k nevhodným poznámkám, netaktní přímočarosti, otázkám mimo kontext, banálním výrokům, úzkostným reakcím. Vyžadujeme také toleranci ze strany přítomných osob ve školním prostředí i na akcích konaných mimo školu.
- Dbáme na důsledný přístup a dodržování stanovených plánů, změny mohou žáky s PAS uvádět do nepříjemné situace.
- Zahrnujeme vizualizaci, která podporuje pochopení významu předávané informace.
- Řešíme obtíže s pozorností: při motorickém neklidu můžeme dovolit žákovi s PAS manipulaci s předmětem a činnost, která neruší ostatní a umožňuje soustředění, jako např. mačkáací míček, provázek, gumička.
- Vždy vysvětlujeme sociálně komunikační pravidla, protože žáci s PAS mohou jinak chápat ironii, sarkasmus, či metafory, proto je dobré se jim v komunikaci vyhnout.
- Dáváme žákovi s PAS zpětnou vazbu o jeho výkonech a zároveň prostor k projevení vlastního názoru.
- Umožňujeme žákovi odpočinek pro prevenci stresu a afektu.

Doporučené postupy:

- Výchovný poradce odpovídá za spolupráci se školským poradenským zařízením, v jehož péči daný žák s PAS je.
- Pověřený pedagogický pracovník seznámí se specifiky a individuálními potřebami žáka s PAS pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, kteří budou s žákem v kontaktu. O této skutečnosti bude vyhotoven písemný zápis s podpisy všech zúčastněných. Pověřený pedagogický pracovník zajistí ve spolupráci s pracovníkem školského poradenského zařízení osvětu žákům školy a jejich zákonným zástupcům.
- Pověřený pedagogický pracovník úzce spolupracuje s třídním učitelem žáka, asistentem pedagoga a školním metodikem prevence.
- Třídní učitel, případně jím pověřený asistent pedagoga, úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a pravidelně je kontaktuje ve snaze získání aktuálních informací o případných změnách. Ty pak předává pedagogovi školského poradenského zařízení, v jehož péči je žák s PAS veden.
- Třídní učitel pravidelně informuje zákonné zástupce žáka o průběhu vzdělávání o změnách v chování, změnách aktuálního zdravotního stavu, projevech rizikového chování žáka, o změnách ve školním prostředí.
- Třídní učitel v případě potřeby a po dohodě se zákonným zástupcem, spolupracuje s lékařskými specialisty.

- Postupujeme v souladu s Obecným nařízením Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů (GDPR) škola chrání citlivé údaje o zdravotním, fyzickém a psychickém, stavu žáka.

V případě afektu žáka s poruchou chování:

- zachováme klid
- na čas vezmeme žáka stranou mimo kolektiv, aby bylo zajištěno bezpečí jeho i ostatních
- pokud je učitel spolu s asistentem, přebírá odpovědnost a kontrolu nad žákem asistent
- pokud asistent situaci nezvládá, informujeme vedení školy, které nad ním přebírá odpovědnost
- po zklidnění žáka pokračujeme v práci, můžeme se vrátit mezi ostatní
- pokud je žák nebezpečný sobě nebo svému okolí, voláme linku 155, pokud dojde k hospitalizaci, je nutné informovat zákonné zástupce žáka

Obecné zásady pro učitele:

- předcházet afektům a nevyvolávat je, dodržovat Individuální vzdělávací plán žáka s PAS
- nastavení rutiny a její důsledné dodržování
- připravit žáka na změny (např. návštěva třídy cizí osobou, výuka v jiné učebně, exkurze, výlet)
- využívat pochvaly a pozitivní motivaci
- spolupracovat se zákonnými zástupci (pravidelné návštěvy školy, společné řešení problémů)
- stanovit zásady, pravidla a nastavit mantinely
- učit žáka samostatně zvládat obtížné životní situace
- medikaci žáků s PAS, její časový harmonogram, nástup účinku a možné nežádoucí účinky konzultovat se zákonnými zástupci žáka

20. Sebevražedné chování

Sebevražda nebývá jednorázovou záležitostí, jde o dlouhodobý proces s určitým vývojem, který zahrnuje širokou škálu sebevražedného jednání. Člověk má sebevražedné myšlenky, které se mohou prohlubovat do sebevražedných tendencí, promýšlení plánu, jak si vzít život, až k samotnému rozhodnutí život ukončit (sebevražedný pokus, sebevražda). Ve většině případů se nedá říct, že by sebevražda byla zapříčiněna jediným důvodem, ale spíše jde o jejich kombinaci.

U dospívajících se mohou objevovat také impulzivní sebevraždy způsobené např. rozchodem, neúnosnou či vyhrocenou situací doma nebo pokusy o sebevraždy, kde není ani tak cíl zemřít, jakožto spíše volání o pomoc. Ani takové chování nelze brát na lehkou váhu, protože stále ukazuje na skrytou bolest či trápení, které daný jedinec v onen moment neumí vyjádřit jiným způsobem. Obecně mají mladiství častěji sebevražedné myšlenky než dospělí, jsou impulzivnější a snadněji ovlivnitelní médii

Varovné signály:

Zásadním varovným znakem je, když se žák začne projevovat významně jinak, než tomu bylo doposud.

Změny v chování:

- samotářství
- potíže se soustředěním
- zhoršený školní prospěch
- rizikové chování (např. užívání návykových látek)
- změna chuti k jídlu
- potíže se spánkem (např. polehávání či pospávání v hodinách)
- potíže ve vztazích
- zanedbávání vzhledu
- sebepoškozování
- zabývání se myšlenkami na sebevraždu či ukončení života
- vyhledávání informací o sebevraždě, shromažďování prostředků k vykonání sebevraždy
- rozdávání osobních věcí

Změny v prožívání:

- náhlé změny nálad
- dlouhodobý smutek, plačtivost
- zvýšená úzkostnost
- podrážděnost, výbuchy vzteku
- vyčerpanost, apatie, pasivita
- nízké sebehodnocení a sebedůvěra

Prevence

- Mluvíme s žáky o tématu duševního zdraví, podporujeme duševní pohodu.
- Zajišťujeme pozitivní klima a atmosféru ve třídě.
- Ve škole jsou dostupné další kontakty na odborníky.
- Škola nabízí možnost konzultace se školním psychologem.
- ŠPP poskytuje individuální podporu žákům i pedagogům v těžké životní situaci.
- Učitele podporuje také vedení školy pěstováním zdravých vztahů na pracovišti a podporou psychohygieny, která funguje jako prevence vyhoření.
- Učitelé jsou k žákům všímaví a znají varovné signály, takže dokáží předem identifikovat žáka v riziku sebevražedného chování.

Pedagog by měl:

- být všímavý a podpůrný
- znát varovné signály, které mu pomohou identifikovat ohroženého žáka
- mít osvojený způsob vhodné komunikace při výskytu tématu sebevraždy
- vědět, na koho se dále obrátit, jaké jsou možné další kroky
- pracovat v týmu, téma sebevraždy by nikdy neměl řešit pedagog sám
- pečovat i o své duševní zdraví a věnovat se psychohygieně

Úkolem pedagoga je rozpoznat žáka v ohrožení a přesunout jej v systému péče dále. Intervence pedagoga se dají rozdělit do 3 situací dle akutnosti sebevražedného jednání:

- **mírné riziko** – žák má myšlenky na sebevraždu
- **střední až vysoké riziko** – žák má sebevražedné tendence
- **akutní riziko** – žák se pokusil o sebevraždu na půdě školy

Mírné riziko

- Pokud má pedagog podezření či informace o tom, že žák má myšlenky na sebevraždu, je v první řadě potřeba pracovat se sebou. Pro většinu lidí je rozhovor o sebevraždě nekomfortní, je vhodné se na takový rozhovor vnitřně naladit. Téma je potřeba brát vždy vážně a nebagatelizovat jej. Je vhodné žáka s jeho myšlenkami přijmout. Situaci by pedagog neměl řešit sám a měl by se snažit předejít případnému zděšení, fascinaci tématem či panice.
- Následuje podpůrný rozhovor. Je vhodné, když takový rozhovor vede pedagog, který má s žákem dobrý vztah a také jeho důvěru. Je potřeba na něj mít dostatek času a vhodný prostor v klidném, bezpečném prostředí. Pokud má pedagog možnost, může dopředu takový rozhovor konzultovat např. s kolegy ze školního poradenského pracoviště a připravit se na něj. Cílem rozhovoru je vyjádřit zájem o žáka a ukázat žákovi, že existuje pomoc.

Střední až vysoké riziko

- Žák má detaily o sebevraždě naplánované, může mít přístup k prostředkům sebevraždy, rizikové faktory, suicidální sklony v historii.
- Při naplánovaném způsobu, místě a datu sebevraždy zůstává vždy jeden pedagog s žákem, a to i v případě, když jde například na toaletu.
- Provádíme podpůrné empatické rozhovory.
- Vysvětlíme, že je třeba kontaktovat zákonné zástupce.
- Přivoláme na pomoc dalšího pracovníka, který volá zákonné zástupce a informuje je o situaci a domlouvá další kroky včetně příjezdu do školy.
- Předáváme kontakty na odbornou pomoc.
- Rovnou se domlouváme na další schůzku, kde diskutujeme, jak bude žák dále zapojen do vyučování a jak se bude komunikovat o jeho stavu.
- Připravíme krizový plán pro případ, že se bude situace opakovat.

Akutní riziko

- Pokud si žák ve škole ublížil s pokusem sebrat si život, nebo vyhrožuje, že se o to pokusí, snažíme se mu v tom zabránit, nebo poskytnout první pomoc.
- Nenecháváme žáka o samotě a voláme linku 155.
- Voláme na pomoc dalšího pracovníka školy, ten pak volá zákonným zástupcům a informuje je o situaci.
- O situaci informujeme ředitelku školy a následně vytváříme zápis. Uvádíme záznam také do Knihy úrazů.
- Žáka průběžně sledujeme a spolupracujeme s rodinou. Všímáme si, jak tráví čas ve škole, jakou má náladu, kolik času z vyučování tráví na toaletě, jaké má absence z vyučování.
- Pedagogové na žáka následně musí být shovívaví a netlačit na něj.

Postvence

Postvence jsou kroky a postupy následující po dokonané sebevraždě, které zahrnují:

- komunikace se zasaženou rodinou
- podpora ve škole pro žáky i pedagogy
- informování zaměstnanců školy a sdílení informací, jak událost může ovlivnit výuku
- sdělení faktů jednoduše a krátce
- péče o žáky, kteří mohou být nejvíce zasaženi

Zápis o situaci by měl být uložen na bezpečném místě a měl by obsahovat:

- jméno žáka
- datum události
- varovné znaky, které se u žáka objevily
- kdo s ním mluvil
- jak byla situace řešena
- jaké informace žák sdělil
- zda byli kontaktováni zákonní zástupci, a co jim bylo sděleno, co sdělili, že učiní

21. Psychická krize, duševní onemocnění žáka

Duševní zdraví zahrnuje emocionální, psychickou a sociální pohodu. Psychická krize bývá reakcí člověka na náročnou životní situaci, na nějakou dramatickou změnu. Bývá provázána negativními emocemi. Stanovení samotné diagnózy duševního onemocnění u dětí a dospívajících přísluší do rukou odborníka (psychiatr, klinický psycholog, pediatr, neurolog).

Ukazatelem duševní nepohody a začínajícího rozvoje duševního onemocnění žáka může být zvýšená nemocnost či úrazovost, nechutenství, nevolnosti při příchodu nebo odchodu ze školy, výrazné změny hmotnosti, nápadná únava a ospalost, sebepoškozování, pasivita a ztráta zájmu o dění ve škole, smutek, výrazné emoční rozladění, strach ze známek a z reakce rodičů, projevy zvýšené agrese vůči okolí, nepozornost, výrazné zhoršení prospěchu, samotářství, opakované neplnění povinností, záškoláctví, opakované pozdní příchody, nechut' jít do školy nebo naopak nechut' odcházet domů, vyhýbavé chování vůči rodičům nebo jiné dospělé osobě, která dítě vyzvedává, výrazné změny v hodnotovém systému dítěte.

Projevy psychické krize:

- obtíže ve vykonávání každodenních aktivit
- obtíže v porozumění instrukcím
- obtíže v sociálních interakcích včetně komunikace, izolace
- snížená schopnost vyrovnávat se se změnou
- nadměrný strach, úzkost nebo vyhýbavost vůči specifickým situacím nebo objektům
- změny ve spánkovém režimu
- náhlý nevysvětlitelný pokles zájmu o dosud se zájmem vykonávané aktivity
- nadměrná aktivita (problém zůstat v klidu)
- nadměrná nepozornost a impulzivita
- opakované a kontinuální vyrušování ostatních
- náhlé změny v chování či náhlé změny nálad bez zjevné příčiny
- opakovaně se vyskytující nevysvětlitelné fyzické symptomy (bolest hlavy, břicha, nevolnost)
- extrémní stydlivost
- výbuchy vzteku, vzdorovité chování, porušování stanovených pravidel, až agrese
- rozvrtné chování ve třídě
- neochota nebo přímé odmítání chodit do školy
- jinak nevysvětlitelná nízká výkonnost ve škole
- extrémní beznaděj a zoufalství
- myšlenky na sebepoškozování/sebevraždu nebo jejich výskyt v minulosti

Hyperkinetické poruchy

Hyperkinetické děti jsou často neukázněné, impulzivní, náchylné k úrazům a dostávají se snadno do konfliktů s disciplínou pro bezmyšlenkovité porušování pravidel spíše, než by úmyslně vzdorovaly. Mezi hyperkinetické poruchy patří poruchy aktivity a pozornosti a hyperkinetická porucha chování (ADHD).

Poruchy chování

Diagnóza je založena na chování, ve kterém se vyskytuje například nadměrné praní se nebo týrání, krutost k lidem nebo ke zvířatům, destrukce majetku, zakládání požárů, krádeže, opakované lži, záškoláctví a útěky z domova, neobvykle časté a silné výbuchy vzteku a nekázeň.

Úzkostné poruchy v dospívání

Patří mezi ně např. generalizovaná úzkostná porucha, panická úzkostná porucha, fobické úzkostné poruchy, obsedantně-kompulzivní porucha nebo smíšená úzkostně-depresivní porucha. Tuto úzkost doprovází řada různých nepříjemných symptomů jako zrychlený puls, třes, sucho v ústech, obtížné dýchání až zalykání se, závratě, návaly horka nebo chladu, necitlivost končetin, strach ze zešílení, strach ze smrti.

Sociální fobie v dospívání

Děti i dospívající mívají nejčastěji problémy s vystupováním před ostatními – s hlasitým čtením, prezentací projektů, individuálními sportovními a uměleckými výkony. Strach doprovází i zkoušení před tabulí nebo pobyt ve školní jídelně či používání WC. Mezi duševní onemocnění, se kterými se u adolescentů můžeme také často potkat, patří úzkostné poruchy, schizofrenní psychózy, bipolární afektivní poruchy, unipolární deprese.

Doporučené postupy:

- Pedagog, který zaznamená u žáka psychickou nepohodu, sám či za podpory někoho z kolegů vede s žákem podpůrný rozhovor, kde se domluví i na dalším postupu a kontaktování zákonných zástupců. Důvěrný vztah mezi učitelem a žákem může hrát významnou roli při celém procesu.
- Pedagog poskytuje žákovi i jeho rodině informace k dané problematice a možnostem řešení.
- Úkolem pedagoga není dané potíže diagnostikovat či léčit. Jeho role spočívá zejména ve zprostředkování kontaktu.
- Pokud žák sám osloví svého učitele, je na místě jej za to ocenit, potíže nebagatelizovat, vyjádřit zájem a spoluúčast.
- Je vhodné, aby s žákem spolupracoval takový pedagog, k němuž má žák důvěru.
- Při zachování důvěrnosti údajů může pedagog probrat žakovu situaci s kolegy, ideálně s členy fungujícího školního poradenského pracoviště.
- Rodičům pedagog v případě potřeby doporučí kontaktování pedagogicko-psychologické poradny, psychologické nebo psychiatrické ambulance.
- Kromě žáka podporujeme i rodinu/zákonného zástupce žáka.
- Součástí léčby mohou být léky. V takovém případě mohou mít na žáka pozitivní i negativní vliv.

- V případě odmítavého či nespolupracujícího postoje rodičů se může pedagog obrátit na pedagogicko-psychologickou poradnu. Pokud se jedná o ohrožení zdraví či života dítěte, je na místě kontaktovat OSPOD.
- Žák má právo požádat OSPOD a také školu o pomoc při ochraně života a svých práv a učinit tak může i bez vědomí rodičů.
- V případě bezprostředního ohrožení zdraví dítěte či jeho okolí je na místě volat rychlou záchrannou službu.

Čemu se vyvarujeme:

- Slib, že sdělení zůstane našim tajemstvím.
- Slib, že vše vyřešíme k ideální představě žáka.
- Přehnané reakce (obavy, zděšení, pláč, úzkost, panika, vztek, vyhrožování, litování...).
- Zlehčování situace.
- Moralizování a obviňování.

Kdy vyrozumět OSPOD/Policii ČR

- Ohlašovací povinnost se duševních onemocnění obecně netýká. Platí to i u sebepoškozování. V případě závažné šikany dítěte, sexuálního zneužívání, zanedbávání péče, týrání dítěte, je nahlášení OSPOD/Policii ČR na místě a může zabránit závažnému psychickému a fyzickému poškození či dokonce úmrtí dítěte.
- Ohlašovací povinnosti podléhá také navádění jedinců k sebepoškození/sebevraždě.
- V případě přímého rizika vážného zranění nebo smrti je namístě okamžitá, i nedobrovolná hospitalizace na psychiatrii – při odmítání hospitalizace bývá nutná asistence Policie ČR.

Nejdůležitějším prvkem primární prevence je vztah. Učitel by měl pracovat na vytváření dobrého vztahu s každým dítětem jednotlivě. Součástí účinné prevence má být také včasné poučení dítěte, na koho se může obrátit v případě nouze nebo ohrožení. Všechny postupy řešení jsou individuální, v jednotlivých případech postupujeme podle momentální situace a závažnosti případu, vždy ale v souladu s Metodickým doporučením MŠMT.

Krizový plán vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j. 21291/2010 - 28).

Příloha - Mimořádné události

Postupy při zajištění objektu školy z hlediska bezpečnosti žáků a zaměstnanců

V případě vzniku jakékoli mimořádné události v areálu školy (požár, výbuch, provozní havárie, úraz, vniknutí nepovolané osoby apod.) je zaměstnanec, který ji zjistí, povinen bez zbytečného odkladu toto oznámit ředitelce školy, nebo nejvýše postavenému zaměstnanci, který je přítomen. V případě přijetí informace o mimořádné události z vnějšího zdroje je povinnost osoby, která oznámení přijala, zprávu bezodkladně předat vedoucímu zaměstnanci. Oznámení přicházejí zpravidla telefonicky, písemně či e-mailem, zprávy mohou být i anonymní. O příjmu takové zprávy je proveden písemný záznam s údaji, kdy byla přijata a kdo ji podával a tento záznam bude uchován pro další řízení. Při zjištění mimořádné události ředitelka nebo nejvýše postavený zaměstnanec zváží nutnost informování složek IZS (v tom případě se dále řídí jejich pokyny) a prostřednictvím technických prostředků, nebo jiným způsobem, sdělí vzniklou situaci dalším zaměstnancům a osobám zdržujícím se v objektu. Je-li to nutné, nařídí ředitelka

školy evakuaci objektu. Evakuace probíhá podle evakuačního plánu školy, vyhlašuje se pověřenými osobami nebo telefonicky.

O mimořádné události informuje ředitelka školy zřizovatele, případně další nadřízené orgány.

Obsahem takového hlášení je především:

- datum, hodina a místo vzniku mimořádné události
- specifikace mimořádné události
- dosud zjištěné následky a již přijatá opatření

Primárním úkolem školy je zajistit bezpečnost žáků a zaměstnanců. Je-li to možné, provádí dospělá osoba, která nemá na starost žáky, prvotní zásah s ohledem na vlastní bezpečnost a schopnosti. Záchranné práce následně organizačně zajišťuje ředitelka školy, která spolupracuje s jednotkami IZS.

Zaměstnanci jsou pravidelně seznamováni s prevencí a postupy při mimořádných událostech při školení o BOZP a PO a na provozních poradách. Žákům jsou informace předávány při poučení o BOZP na začátku školního roku a dále průběžně při výuce. Tématika mimořádných událostí je součástí učebních plánů jednotlivých předmětů. K prevenci slouží i pravidelné revize všech zařízení, která se ve škole využívají, revize plynu, elektřiny, komínů, bleskosvodů, protipožárních prvků a dalších součástí budovy. Evakuaci školy si pravidelně vyzkouší všichni žáci i zaměstnanci školy při cvičném požárním poplachu. Důležitou součástí prevence je i školní řád, krizový plán školy a preventivní program školy.

Doporučené postupy při řešení mimořádných událostí:

Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy

Prevence

- kontrola hlavního vchodu kamerovým systémem (hospodárka školy)
- uplatnění dohledu nad žáky dle rozpisu
- uzamčené dveře dalších vstupů do školy
- zaměstnanci školy mají zakázáno vpouštět do objektu jakoukoli cizí osobu, tuto musí zastavit, zjistit důvod její návštěvy a informovat nadřízenou osobu
- na začátku i v průběhu školního roku jsou všichni žáci opakovaně poučeni o pravidlech BOZP, včetně zákazu vpouštět do objektu jakoukoli cizí osobu a o způsobu, jak se zachovat – viz školní řád.

Co dělat v případě napadení školy aktivním útočníkem:

- Uteč! Dostaň se z dosahu útočníka, je nutné myslet na ochranu zdraví a života.
- Zamkni se! (zabarikáduj, znemožni nebo zkomplikuj vstup).
- Vypni techniku v učebně (PC, dataprojektory) ticho je důležité.
- Zapni tichý režim mobilů (přístroj nevypínej).
- Varuj ostatní (mobil, rozhlas).
- Volej tísňovou linku 158, oznam kde jsi a co se děje.
- Zkus zklidnit ostatní v místnosti.
- Nereaguj na osoby za dveřmi (možná lest).
- Vyčkej příchodu policie, dbej jejích pokynů, neplet' se do cesty.
- Braň se, v případě, že jsi učinil všechny výše popsání kroky a útočník se k tobě přesto dostal, udělej vše pro svou ochranu.

Požár

- Při zpozorování kouře nebo ohně okamžitě informuj vedení školy a vyhláshuj požární poplach voláním „HOŘÍ!“.
- Zjištěný požár oznam na telefonní číslo 150 nebo 112.
- Co nejrychleji bude provedena evakuace všech osob z objektu školy.
- Požární hlídka zajistí uzavření přívodu plynu a vypnutí elektrické energie.
- Všechny osoby se shromáždí na seřadišti a zjistí se přesné počty osob, chybějící osoby je nutné nahlásit záchranářům.

POZOR!

Nesnažte se překonávat již požárem zasažené a zakouřené prostory. Nemůžete-li již opustit objekt, uzavřete se v místnosti, utěsněte okna a dveře a upozorněte na sebe hasiče máváním za oknem. Při opouštění prostoru, kde hoří, než otevřete dveře, vyzkoušejte, nejsou-li horké (zkuste na dotek plochu dveří a kliku) a v případě, že ano, tak je nikdy neotevírejte. Zůstaňte v místnosti nejlépe pod oknem.

Teroristický čin – anonymní oznámení o uložení výbušniny

Pokud bude oznámení o uložení výbušniny sděleno formou telefonátu, je třeba zapsat znění o umístění a druhu výbušniny. Pokud bude oznámení o uložení bomby sděleno formou písemnosti či elektronickou formou, písemnost uschováme k dalšímu šetření.

Postup:

- nahlásit událost na linku IZS 112 nebo HZS – 150 nebo Policie ČR – 158
- pokud je bomba v prostorách školy, kde se pohybují osoby, dochází k okamžité evakuaci
- podezřelého předmětu se nedotýkat
- dodržovat pokyny bezpečnostních složek

Teroristický čin – obdržení podezřelé zásilky

Jak poznat podezřelou zásilku:

- neočekávaná zásilka od neznámého odesilatele
- výhružný text na zásilce
- zapáchající zásilka
- zásilka, u které po otevření zjistíme, že obsahuje prášek nebo podezřelý předmět

Postup:

- s podezřelou zásilkou netřepat ani nevyprazdňovat její obsah
- opustit místnost, umýt se vodou a mýdlem a událost ohlásit na linku HZS – 150 nebo na linku policie ČR – 158
- před zavoláním na tísňovou linku, je třeba zvážit skutečnosti, které vedou k názoru, že se jedná o podezřelou zásilku.

Únik nebezpečných látek při technických haváriích

Každý zaměstnanec, který zpozoruje havárii s únikem nebezpečných látek, je povinen neprodleně nahlásit toto zjištění ředitelce, pověřenému zaměstnanci, nebo na linku HZS 150. Pokud havárii s únikem nebezpečných látek zpozoruje žák, nahlásí událost nejbližšímu zaměstnanci školy, který informuje vedení školy a HZS a postupuje podle pokynů.

Hlavní zásady:

- nepřibližovat se k místu havárie
- provést ukrytí dle pokynů
- uzavřít a utěsnit dveře, okna a jiné otvory
- vypnout ventilaci
- sledovat informace v rozhlase, televizi a místním rozhlase
- budovu školy opustit jen na pokyn

Atmosférické poruchy, zemětřesení**Hlavní zásady:**

- sledovat aktuální informace o počasí
- v případě nepříznivého výhledu zhodnotit rizika činností a místa pohybu
- zjistit rozsah havárie
- poskytnutí první pomoci
- evakuace z ohroženého místa, dodržovat pokyny záchranářů

Vyhlášení mimořádných hygienických opatření

- škola má povinnost předcházet vzniku a šíření infekčních nemocí podle zákona o ochraně veřejného zdraví také oddělením nakaženého do tzv. izolační místnosti pod dohledem zletilé osoby
- v případě výskytu infekční nemoci informuje školu KHS
- KHS provede epidemiologické šetření, a potom škola postupuje podle jejích pokynů
- infekční onemocnění žáka či zaměstnance je neprodleně oznámeno ŘŠ

Více informací:

<https://msmt.gov.cz/vzdelavani/specialni-vzdelavani-prevence-institucionalni-vychova/prevence>